

KOD UCZNIĄ

KONKURS HISTORYCZNY

DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW

II ETAP REJONOWY

1 grudnia 2012

Ważne informacje:

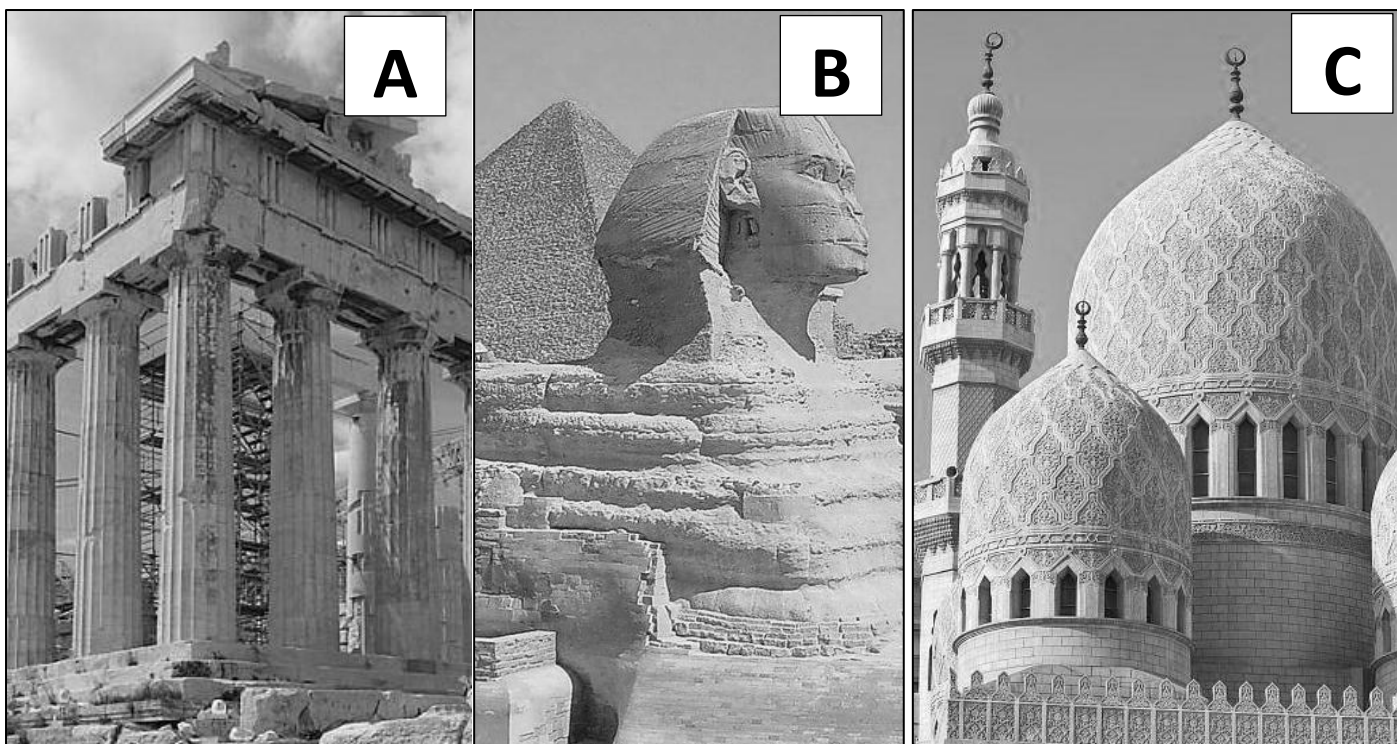
1. Masz 90 minut na rozwiązanie wszystkich zadań.
2. Pisz długopisem lub piórem, nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz ponownie.
3. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu na to przeznaczonym. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	liczba	44	100%
Uzyskana liczba punktów			%
Podpis sprawdzającej	osoby		

Zadanie 1. (2 pkt)

Uporządkuj chronologicznie powstanie budowli przedstawionych na ilustracjach. Wpisz przyporządkowane im litery w kwadraty umieszczone na osi czasu.

Źródło: <http://en.wikipedia.org>, www.akvareltula.ru, <http://www.historiasztuki.com.pl>

Zadanie 2. (1 pkt)

Podkreśl prawidłowe zakończenie zdania.

W czasach panowania Karola Wielkiego

- A. wzniesiono w Europie Zachodniej pierwsze budowle w stylu gotyckim.
- B. w państwie Franków nastąpił rozwój piśmiennictwa w języku łacińskim.
- C. pierwszy z władców europejskich przyjął chrzest w obrządku rzymskim.
- D. na mocy traktatu w Verdun podzielono państwo Franków na trzy części.

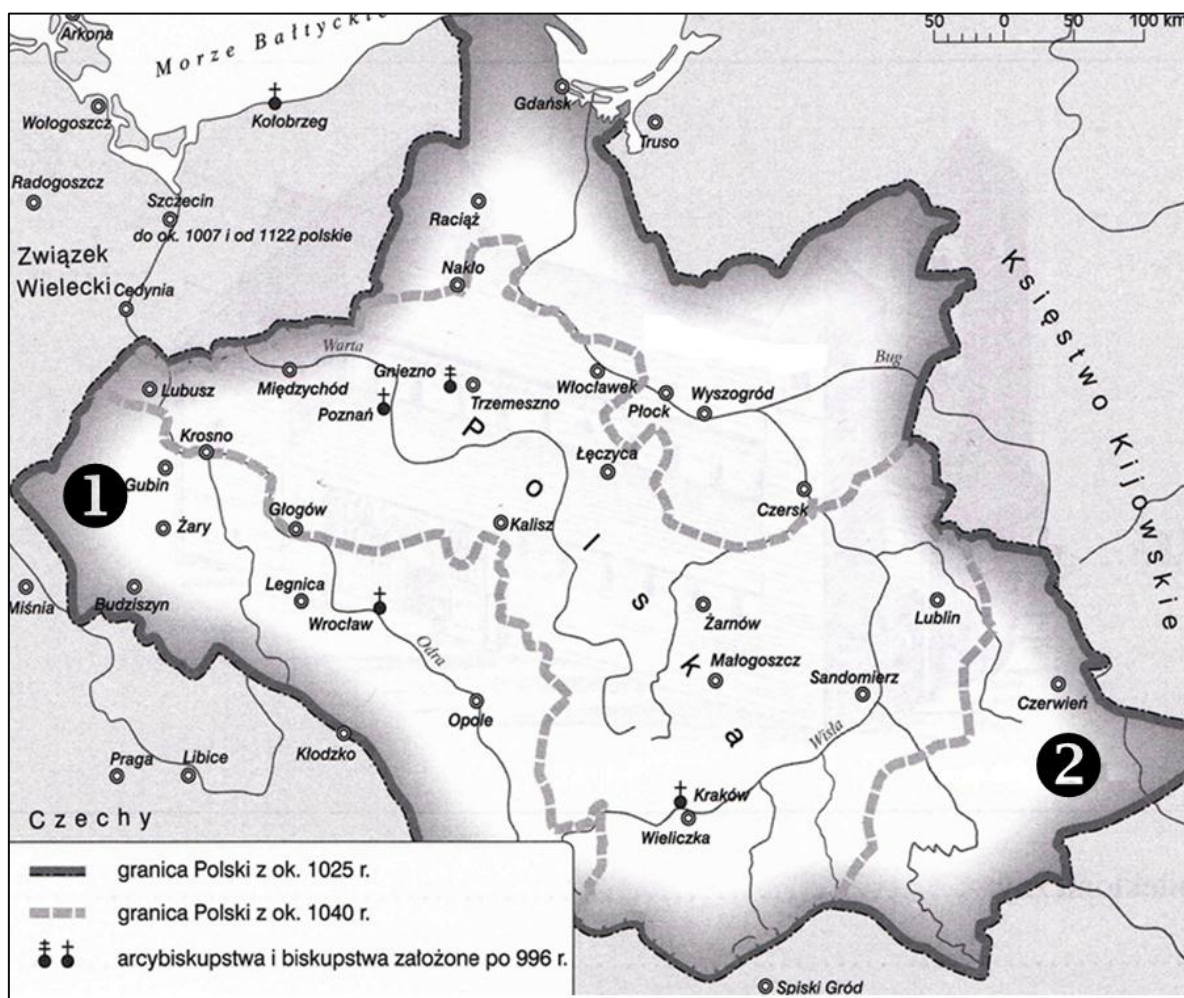
Zadanie 3. (2 pkt)

Do każdego z podanych państw dopisz nazwę dynastii, która w nich panowała we wskazanym okresie.

A. Ruś Kijowska w X wieku

B. Rosja w XVIII wieku

Mapa do zadania 4.

Na podstawie: E. Pustuła, C.Tulin, Historia. Nowa matura 2006. Zakres podstawowy i rozszerzony, Wydawnictwo OPERON, s. 158.

Zadanie 4. (3 pkt)

Uzupełnij zdania wpisując w wykropkowane miejsca litery, którymi oznaczono prawidłowe informacje.

Terytorium oznaczone na mapie numerem 1 włączono do Polski w a)

Za panowania Bolesława Chrobrego nowe biskupstwa powstały na obszarze b)

Za pierwszych Piastów terytorium oznaczone na mapie numerem 2 było obszarem spornym pomiędzy Polską a państwem c)

a)	A. II połowie X wieku	B. I połowie XI wieku	C. II połowie XI wieku
b)	A. Małopolski, Wielkopolski i Mazowsza	B. Wielkopolski, Śląska i Pomorza Gdańskiego	C. Śląska, Małopolski i Pomorza Zachodniego
c)	A. czeskim	B. litewskim	C. ruskim

Tekst do zadania 5. i 6.

Orędzie biskupów polskich do ich niemieckich braci w chrystusowym urzędzie pasterskim [fragmenty]

Związanie nowego polskiego królestwa z Zachodem, i to w oparciu o papieżstwo, któremu królowie polscy stale oddawali się do dyspozycji, spowodowało w średniowieczu żywą po każdym względem i nad wyraz bogatą wymianę między Polską i narodami zachodnimi, szczególnie z krajami południowo-niemieckimi [...]. Polska, jako młodszy twór państwowy - najmłodszy wśród starszych braci chrześcijańskiej Europy - początkowo była stroną bardziej biorącą niż dającą. Z Zachodu przybywali benedyktyni, cystersi, a później zakony żebracze, i natychmiast osiągnęli w Polsce, kraju dopiero co zdobytym dla chrześcijaństwa, wspaniałą rozrost.

W średniowieczu doszło do tego niemieckie prawo magdeburskie, które oddało wielkie usługi przy zakładaniu polskich miast. Przybywali też do Polski niemieccy kupcy, architekci, artyści, osadnicy, z których bardzo wielu spolonizowało się; [...] Klasycznym przykładem niemiecko-polskiej współpracy [...] w późnym średniowieczu jest światowej sławy rzeźbiarz ❶ z Norymbergi, który przez całe niemal swe życie działał w Krakowie.

Na podstawie: <http://www.opoka.org.pl>

Zadanie 5. (1 pkt)

Podaj imię i nazwisko osoby oznaczonej w tekście numerem 1.

Zadanie 6. (3 pkt)

Oceń, czy podane zdania dotyczące zamieszczonego tekstu są prawdziwe, czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

1. Biskupi polscy w zamieszczonym fragmencie tekstu podkreślają pozytywne aspekty relacji polsko-niemieckich w średniowieczu.	P	F
2. Zdaniem autorów tekstu państwo niemieckie narzuciło rdzennym mieszkańcom ziem polskich język niemiecki i obce wzorce kulturowe.	P	F
3. Zdaniem biskupów duchowni niemieccy przyczynili się do rozbudowy struktur Kościoła katolickiego w Polsce.	P	F

Zadanie 7. (1 pkt)

Podkreśl prawidłowo chronologicznie uporządkowane wydarzenia z okresu panowania pierwszych Piastów w Polsce.

- A. misja biskupa Wojciecha w Prusach → powstanie arcybiskupstwa w Gnieźnie → koronacja Bolesława Chrobrego.
- B. powstanie arcybiskupstwa w Gnieźnie → koronacja Bolesława Chrobrego → misja biskupa Wojciecha w Prusach.
- C. misja biskupa Wojciecha w Prusach → koronacja Bolesława Chrobrego → powstanie arcybiskupstwa w Gnieźnie.
- D. koronacja Bolesława Chrobrego → powstanie arcybiskupstwa w Gnieźnie → misja biskupa Wojciecha w Prusach.

Zadanie 8. (2 pkt)

Określ za panowania, których władców Polski z dynastii Jagiellonów wydano cytowane poniżej dokumenty. W wykropkowane miejsca wpisz właściwe imiona [imię i numer lub imię i przydomek].

A. Ziemia chełmińska z całą ziemią michałowską i całe Pomorze do nas i do królestwa naszego polskiego będą należały i patrzyły; oprócz tego zamek i miasto Malbork, miasto Sztum, miasto Elbląg [...].

.....

B. Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie jest jedno nierozdzielne i nieróżne ciało, a także nieróżna, ale jedna spólna Rzeczpospolita, która się z dwu państw i narodów w jeden lud zniosła i spoiła. [...] Sejmy i rady ten oboj naród ma zawsze mieć wspólne [...].

.....

Źródła: <http://historia-polski.klp.pl>, <http://www.law.uj.edu.pl>

Zadanie 9. (3 pkt)

Oceń, czy podane zdania dotyczące wielkich odkryć geograficznych są prawdziwe, czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

1. W XV wieku plan opłynięcia ziemi i wytyczenia nowego szlaku do Indii zyskał poparcie władców Hiszpanii.	P	F
2. W XVI wieku Portugalia uzyskiwała dochody ze sprzedaży przypraw przywożonych do Europy z Indii.	P	F
3. W XV wieku Hiszpania zbudowała rozległe imperium kolonialne na terenie Afryki.	P	F

Zadanie 10. (2 pkt)

Podkreśl dwóch władców z dynastii Jagiellonów, którzy zginęli w walkach z Turkami.

- A. Władysław III, król Polski i Węgier, † 1444 r.
- B. Kazimierz Jagiellończyk, król Polski i Wielki Książę Litwy, † 1492 r.
- C. Władysław II, król Czech i Węgier, † 1516 r.
- D. Ludwik II, król Czech i Węgier, † 1526 r.
- E. Zygmunt II August, król Polski i Wielki Książę Litwy, † 1572 r.

† - data śmierci

Zadanie 11. (2 pkt)

Podaj dwie przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII wieku.

-

.....

.....

-

.....

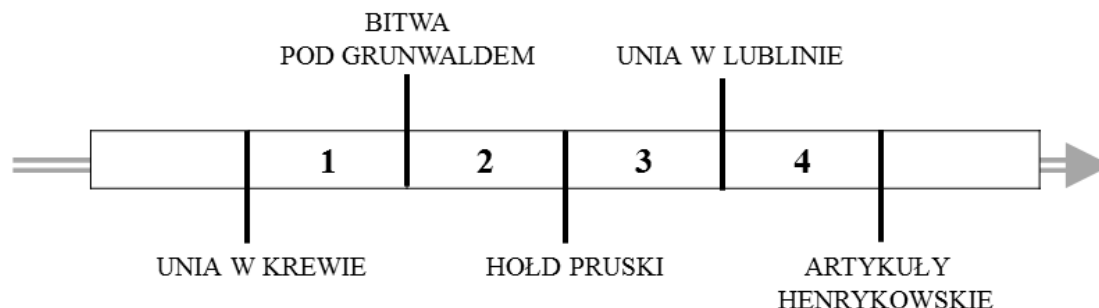
.....

Tekst i taśma chronologiczna do zadania 12.

Imperium Turków osmańskich

Zdobycie starego cesarskiego miasta dawało nie tylko nową stolicę imperium; gwarantowało im również trwałość ich europejskiego mocarstwa. Dopóki bowiem miasto, położone w istocie w centrum ich posiadłości, na przeprawie między Azją i Europą, nie należało do nich, nie mogli czuć się pewnie. Mając zaś miasto w swoich rękach, byli bezpieczni.

Źródło: <http://www.cke.edu.pl>

Zadanie 12. (1 pkt)

Podkreśl prawidłowe zakończenie zdania.

Wydarzenie, o którym mowa w tekście nastąpiło w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1. B. 2. C. 3. D. 4.

Teksty do zadania 13.

Opisy wydarzeń, które rozegrały się w Rzeczypospolitej w XVIII wieku.

- A. Atak kosynierów sparaliżował baterię artylerii rosyjskiej. Wyjątkową odwagę okazał chłop Wojciech Bartosz, który jako pierwszy zdobył działo wroga, gasząc lont własną czapką. Za okazane męstwo Naczelnik mianował go chorążym i pozwolił przyjąć nazwisko Głowacki.
- B. Gdy posłowie skierowali się ku wyjściu, Tadeusz Rejtan rzucił się na próg zagrządzając drogę wychodzącym. Zgodnie z obietnicą, którą złożył przy wyborze na posła chciał w ten sposób *z narażeniem życia i mienia bronić całości Polski*.
- C. Stanisław August na żądanie Katarzyny II opuścił Warszawę. 12 stycznia przybył do zamku w Grodnie, który na dwa lata stał się jego więzieniem. Stąd wysłał pismo, w którym zawiadamiał, *że nie istnieje już żadna forma narodowej władzy w Polsce*.
- D. Jeden z posłów zwrócił się do króla mówiąc *proszę Waszą Królewską Mość, abys pierwszy zaprzysiął ją, a my pójdziemy za twym przykładem*. Cała izba wstała, a król uroczyście ślubował dochować wierności Ustawie Rządowej. Tłum otaczający zamek wiwatował na cześć króla i posłów.

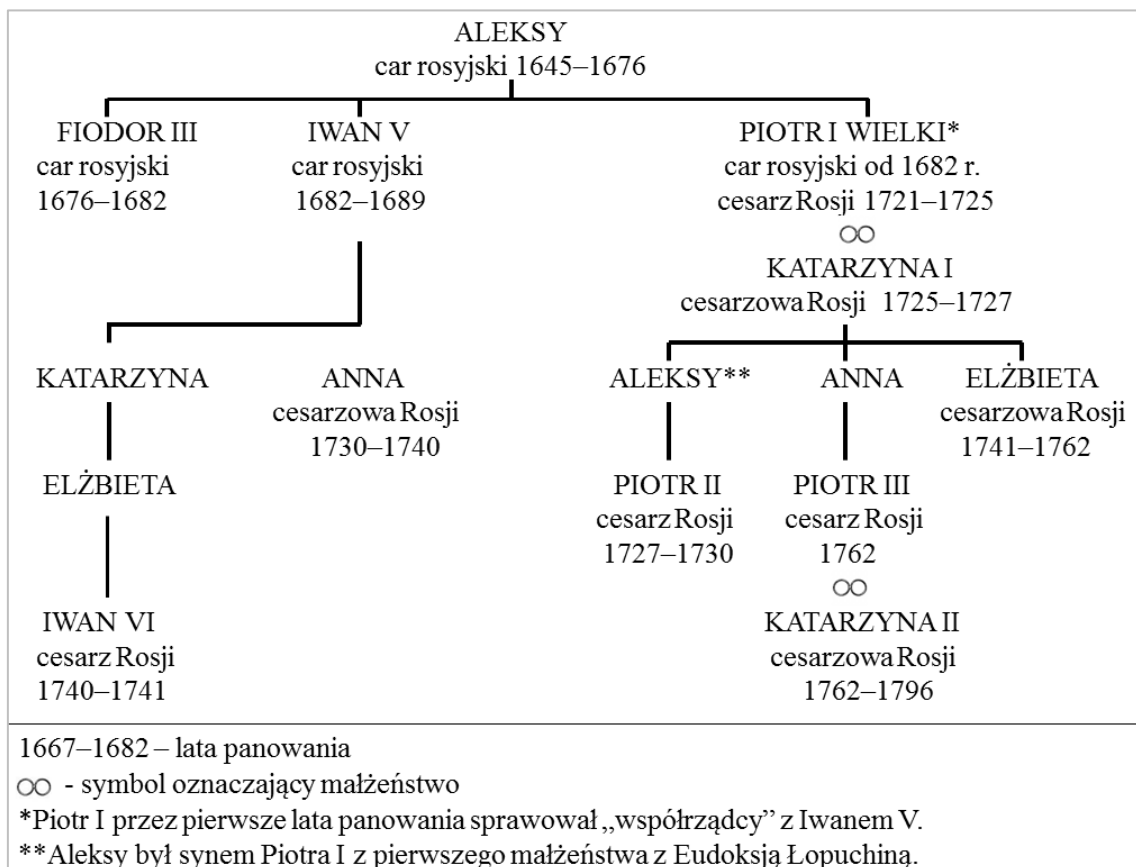
Na podstawie: A. Zamoyski, Ostatni król Polski, Warszawa 1994.

Zadanie 13. (2 pkt)

Wskaż wydarzenie chronologicznie pierwsze i ostatnie. W tabeli zakreśl litery, którymi oznaczono wybrane opisy.

wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D
wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D

Tablica genealogiczna i tekst do zadania 14. i 15.

Opracowanie własne

Imperium rosyjskie w XVIII wieku

W 1700 roku wybuchła wojna północna. Rzeczpospolita chociaż oficjalnie nie brała w niej udziału stała się terenem walk pomiędzy obcymi wojskami. Wojna zakończyła się sukcesem Rosji. Na mocy traktatu zawartego w 1721 roku Rosja przejęła szwedzkie Inflanty z portem w Rydze.

Wojna osłabiła pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej. August II nie potrafił przeciwstawić się rosnącej słabości militarnej Polski, anarchii i wpływom obcych państw. Tuż przed jego śmiercią w 1732 roku Rosja, Austria i Prusy zawarły porozumienie w sprawie narzucenia Polsce przyszłego króla.

Po śmierci Augusta II wpływy rosyjskie w Polsce wzrosły. Interwencja wojsk rosyjskich umożliwiła przejście władzy kolejnemu królowi z rodu Wettinów. Również ostatni władca Polski objęcie tronu zawdzięczał Rosji. Stronnictwo magnackie zwane *familią* uzgodniło z Rosją kandydaturę nowego króla, a wkroczenie wojsk rosyjskich umożliwiło sterroryzowanie sejmików i rozproszenie przeciwników politycznych.

W II połowie XVIII wieku Rosja doprowadziła do osłabienia imperium osmańskiego i przyłączyła Chanat Krymski.

Zadanie 14. (1 pkt)

Podkreśl prawidłowe zakończenie zdania.

Car Piotr I przyczynił się do

- A. zmiany układu sił w rejonie Morza Bałtyckiego.
- B. objęcia władzy przez Augusta III Sasa w Polsce.
- C. wyniesienia na tron Polski kandydata *familii*.
- D. odebrania Turcji Chanatu Krymskiego.

Zadanie 15. (3 pkt)

Określ za panowania, których władców Rosji miały miejsce podane poniżej wydarzenia. W wykropkowane miejsca wpisz właściwe imię [imię i numer].

A. Wybuch rewolucji francuskiej.

.....

B. Pokonanie wojsk tureckich pod Chocimiem przez hetmana Jana Sobieskiego.

.....

C. Zawarcie traktatu Loewenwolda zwanego przymierzem *trzech czarnych orłów*.

.....

Zadanie 16. (2 pkt)

Czy zgadzasz się z opinią, że Napoleon Bonaparte: *Upowszechnił ideę wolności poza ziemię, którymi bezpośrednio władał?* Odpowiedź uzasadnij budując dwa argumenty.

Odpowiedź

.....

Uzasadnienie

-

.....

.....

.....

.....

-

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. (2 pkt)

Podaj imiona i nazwiska przedstawionych postaci.

Opis	Imię i nazwisko
1. Pierwszy kanclerz II Rzeszy. Doprowadził do pokonania Francji i włączenia do zjednoczonych Niemiec Alzacji i Lotaryngii.	
2. Pierwszy prezydent Stanów Zjednoczonych. Jako Naczelny Dowódca Armii Kontynentalnej prowadził wojnę z Wielką Brytanią.	

Teksty źródłowe do zadania 18.

1. Tu nadszedł moment, gdzie szambelan zawołał: *Pan Wybicki, Polak, do cesarza.* [...] Cesarz odezwał się: *Wiem, że posiadasz wielkie zaufanie u swoich współrodaków, napisz tu więc zaraz proklamację do nich, iż wchodzę do Polski w trzykroć sto tysięcy wojska, iż gdy obaczę, że są godni być narodem, będą nim.*
2. Dobrze się już ściemniało, kiedyśmy dotarli do posągu Sobieskiego, który według planu miał być punktem zbornym dla oddziału belwederskiego, kiedy błysnęła łuna na Solcu [...] Wkroczyliśmy wreszcie na Nowy Świat. Była to część miasta, zamieszкана najwięcej przez wyższych oficerów i urzędników moskiewskich.
3. Ubiór, znaki wojskowe i organizacja tego korpusu zbliżać się będą jak można najwięcej do zwyczajów polskich. Lud lombardzki widziałby z przyjemnością przy uniformie noszących szlify kolorów narodowych lombardzkich z napisem: *Ludzie wolni są braćmi.*
4. Rusyfikacja i ucisk młodzieży w szkołach dochodził do monstualnych rozmiarów. [...] Żadne tego rodzaju represje nie pomagały. Uczniowie mieli książki polskie, czytali je, tworzyli biblioteki. Chociaż biblioteki istniały prawie we wszystkich miastach Kongresówki, znam wypadek wykrycia biblioteki w Płocku.

Na podstawie: Wiek XIX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard.

Zadanie 18. (1 pkt)

Podkreśl prawidłowe zakończenie zdania.

Teksty odnoszące się do wydarzeń, które rozegrały się po kongresie wiedeńskim oznaczono numerami

- A. 1. i 3.
- B. 2. i 4.
- C. 3. i 4.
- D. 1. i 2.

Zadanie 19. (1 pkt)

Podkreśl prawidłowe zakończenie zdania

Państwo powinno być „stróżem nocnym” - niewidocznym w swoich działaniach, niedotkliwym dla przestrzegających prawa obywateli – to poglądy charakterystyczne dla zwolenników

- A. absolutyzmu.
- B. socjalizmu.
- C. liberalizmu.
- D. idei narodowych.

Mapy do zadania 20.

Źródło: E. Pustuła, C.Tulin, Historia. Nowa matura 2006. Zakres podstawowy i rozszerzony, Wydawnictwo OPERON, s. 62.

Zadanie 20. (2 pkt)

Podkreśl literę, którą oznaczono prawidłowy tytuł mapy i numer, którym oznaczono prawidłowe uzasadnienie dokonanego wyboru.

Mapa Europy w roku	ponieważ przedstawia sytuację polityczną	Uzasadnienie
A. 1794		1. po kongresie wiedeńskim.
B. 1812		2. w okresie powstania kościuszkowskiego.
C. 1830		3. w epoce napoleońskiej.
D. 1871		4. w chwili zjednoczenia Niemiec.

Zadanie 21. (4 pkt)

Uzupełnij związek przyczynowo - skutkowy. W tabeli zaznacz litery, którymi oznaczono dwie przyczyny i dwa skutki wybuchu Powstania Listopadowego.

przyczyny						skutki				
A	B	C	D	E	Powstanie Listopadowe	A	B	C	D	E

- A. Działalność antypolska Nikołaja Nowosilcowa, organizatora tajnej policji w Królestwie Polskim.
- B. Wzniesienie z rozkazu cesarza Mikołaja I rosyjskiej twierdzy wojskowej w Warszawie.
- C. Likwidacja Uniwersytetu Warszawskiego i Towarzystwa Przyjaciół Nauk.
- D. Działalność tajnego sprzysiężenia w Szkole Podchorążych Piechoty w Warszawie.
- E. Nadzwyczajny pobór do wojska rosyjskiego, którego pomysłodawcą był Aleksander Wielopolski.

Zadanie 22. (3 pkt)

Uzupełnij zdania dotyczące powstania styczniowego wpisując w wykropkowane miejsca litery, którymi oznaczono prawidłowe odpowiedzi.

Z wojskami rosyjskimi walczyły a)

W czasie powstania nadano chłopom zamieszkującym Królestwo Polskie prawo b)

Dyktatorem powstania był c)

-
a)	A.	niewielkie oddziały partyzanckie	B.	regularne oddziały armii polskiej	C.	wspierające Polaków wojska francuskie
b)	A.	wolności osobistej	B.	własności ziemi	C.	udziału w wyborach
c)	A.	Romuald Traugutt	B.	Józef Chłopicki	C.	Adam J. Czartoryski

BRUDNOPIS